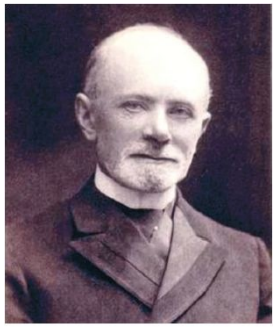

Alfred Firmin Loisy (1857-1940) teolog erudit francez, preot catolic și profesor.

Ca teolog și istoric al religiilor a emis mai multe opinii prin care a intrat în contradicție cu doctrinele creștine oficiale, implicit cu cea catolică, astfel încît, în 1893 a fost înlăturat de la Institutul Catolic din Paris (unde era profesor), iar în 1908 a fost excomunicat de către Papa Pius al X-lea, după ce antecesorul său, Papa Leon al XIII-lea refuzase să se pronunțe în vreun fel asupra ideilor lui Loisy.
În esență, Loisy a susținut că Biblia ar trebui (re)interpretată în urma lecturii critice. Astfel, el susținea că Pentateuhul nu îl avea ca autor pe Moise și că primele cinci capitole ale Genezei nu trebuie înțelese literal. Remarcînd că valoarea istorică a celor două părți ale Bibliei este inegală și că scrierile considerate a fi sacre cunosc aceleași limitări ca oricare altă scriere – date de limitele autorului, ale contextului spațio-temporal și ideologic –, Loisy observa că doctrina religioasă reflectată de acestea evoluează în mod vădit de-a lungul întregului text. De altfel, Loisy s-a manifestat ca un spirit rațional, dispus să creadă în Dumnezeu și în formele umane de organizare religioasă, dar fără a cuprinde aici toate constructele pe care mintea umană le-a născocit treptat sau le-a construit din felurite motive, el necrezînd, de pildă, în imaculata concepție și în înviere.
În ceea ce privește creștinismul, Loisy susținea că Isus nu avea conștiința clară a consubstanțialității sale cu Dumnezeu – multe dintre elementele ideii de consubstanțialitate fiind ulterioare, datorate mai cu seamă Conciliului de la Niceea și de neconceput în vremea lui Isus –, el fiind privit în epocă doar ca un Mesia evreu. Mai mult, Loisy – care îi atribuia lui Pavel marele rol de întemeietor al creștinismului – credea că Isus a putut avea în vedere cel mult crearea unui tip de societate, dar nu a avut în vedere și nu a anticipat crearea unei organizații bine închegate – precum Biserica –, idee redată sintetic prin enunțul „Isus a anunțat Împărăția cerurilor; în schimb, a apărut Biserica".
Totuși, Loisy credea în nevoia existenței unei Biserici organizate, dar nu de felul și în chipul celei existente de-a lungul istoriei omenești.
Dincolo de toate acestea, Loisy rămîne exemplar prin atitudinea sa critică față de dogmele constituite prin sedimentările judecăților, prejudecăților și mizelor aparținînd oamenilor legați de momentele succesive ale istoriei umanității. Însuși socotindu-se un panteist-pozitivist-umanist, Loisy face parte din familia eterată a spiritelor rare, ale căror critici par distructive mediocrilor confortabil închistați, cînd, de fapt, ele constituie călăuzele dezrobitoare ale minții, mentorii ajustărilor benefice și factori ai salturilor evolutive.

BDD-B826-57 © 1920; 2018 (trad.) Nourry; Editura Demiurg
Provided by Diacronia.ro for IP 18.97.14.86 (2026-09-16 13:12:03 UTC)